

RET TEN I AALBORG DOM

afsagt den 9. juni 2023

Sag BS-2289/2017-ALB

G? @

(advokat Christian Riewe)

mod

Ankestyrelsen

(advokat Jens Balle Reeder)

og

Sag BS-21129/2018-ALB

G? @

(advokat Christian Riewe)

mod

S/I Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

(advokat Jens Balle Reeder)

Denne afgørelse er truffet af dommer Ole Høyer.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 3. november 2017.

Sagen vedrører spørgsmålet om, hvorvidt G? @ er berettiget til godtgørelse – eller yderligere godtgørelse - for varigt mén og/eller erstatning

for tab af erhvervsevne i anledning tre arbejdsulykker, som fandt sted henholdsvis 24. april 2008, 3. juli 2008 og 2. september 2010, samt en erhvervssygdom, som hun tidligere har pådraget sig. Alle ulykkerne er anerkendt som arbejdsskader.

G? @ har nedlagt følgende sideordnede påstande:

PÅSTAND 1:

Ankestyrelsen skal anerkende, at det hos **G? @** påviste varige mén i form af kronisk smertesyndrom – udover hvad der måtte kunne henføres til arbejdsskaden den 3. juli 2008 (03-sagen) og erhvervssygdommen (02-sagen) – er en følge af arbejdsskaden den 24. april 2008 (04-sagen) og/eller arbejdsskaden den 2. september 2010 (07-sagen).

PÅSTAND 2:

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal anerkende, at det hos **G? @** påviste varige mén i form af kronisk smertesyndrom – udover hvad der måtte kunne henføres til arbejdsskaden den 24. april 2008 (04-sagen) og arbejdsskaden den 2. september 2010 (07-sagen) – er en følge af arbejdsskaden den 3. juli 2008 (03-sagen) og/eller erhvervssygdommen (02-sagen).

PÅSTAND 3

Ankestyrelsen skal anerkende, at det hos **G? @** påviste erhvervsevnetab der kan henføres til hendes kroniske smertesyndrom – udover hvad der måtte kunne henføres til arbejdsskaden den 3. juli 2008 (03-sagen) og erhvervssygdommen (02-sagen) – er en følge af arbejdsskaden den 24. april 2008 (04-sagen) og/eller arbejdsskaden den 2. september 2010 (07-sagen).

PÅSTAND 4

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal anerkende, at det hos **G? @** påviste erhvervsevnetab der kan henføres til kronisk smertesyndrom – udover hvad der måtte kunne henføres til arbejdsskaden den 24. april 2008 (04-sagen) og arbejdsskaden den 2. september 2010 (07-sagen) – er en følge af arbejdsskaden den 3. juli 2008 (03-sagen) og/eller erhvervssygdommen (02-sagen).

Ankestyrelsen og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har nedlagt påstand om:

Principal:

Frifindelse.

Subsidiært:

Hjemvisning til fornyet administrativ behandling hos Ankestyrelsen for så vidt angår afgørelserne, der relaterer sig til 04-sagen og/eller 07-sagen og hos Arbejdsmarkedets Erhvervssikring for så vidt angår afgørelserne, der relaterer sig til 02-sagen og/eller 03-sagen.

Dommen indeholder en dækkende gengivelse af de forklaringer, der er afgivet under hovedforhandlingen, men i øvrigt ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218a, stk. 2.

Forklaringer

Sagsøgte, G? @ har forklaret, det er rigtigt, at hun havde været ved lægen på grund af smerter, før arbejdsulykkerne, der er omhandlet i denne sag, fandt sted. Hun kan dårligt huske det, men hun havde haft lidt ondt i ryggen, så lægen satte den på plads. Hun havde ikke længerevarende sygemelding i den anledning. Den 24. april 2008 var hun ansat ved Siemens Windpower. Inden da havde hun arbejdet i træindustrien i slutningen af 1990-erne. Det var også fysisk arbejde. Derudover har hun været vikar i et bureau 2,5 år og bl.a. været på Dano Gips med forefaldende arbejde. Hun har været på Fusager & Høgh, hvor hun arbejdede på lageret og kørte truck. Begge steder var det således fysisk arbejde. På Dano Gips pakkede hun gipsplader på paller. Hun har haft kortere arbejdsløshedsperioder, men har normalt været hurtig til at finde nye job og omstille sig. Ulykken i april 2008 skete på den måde, at hun kørte med en palle med glasfibermåtter. Hun tog en palle på stableren, og kørte i truckgangen med stableren i den retning hvor pallen skulle hen. Hun stod på palleløfteren og bakkede, og havde derfor hovedet drejet over højre skulder, mens hun bakkede med den. Hun standsede op, da en port gik op, idet hun forventede, at der ville komme trafik fra den, men trucken der kørte bagved hende havde ikke set, at hun stoppede, så den kørte ind i hendes truck, hvorved hun fik et vrid i nakken. Lige i sekundet troede hun ikke, at der skete noget. Hun satte pallen på plads i reolen, men mærkede så smerter fra nakken og ned i lænden, hovedpine og blev nærmest dårlig. Hun gik derefter over og fik lavet skadespapirer på kontoret på arbejdspladsen. Hun gik ikke til læge, da det var sidste dag før påske og fordi hun tænkte, at det bare var et slag. Hun havde nogle feriedage umiddelbart efter, hvor hun regnede med at komme sig, men hun lå på sofaen og havde det skidt. Hun gik ikke til læge. Hun havde stadig smerter efter påske, men tog nogle Panodil og gik på arbejde. Generne blev ved. Ulykken den 3. juli 2008 skete ca. kl. 23.00 om aftenen, hvor hun på samme arbejdsplads skulle støvsuge en maskine, hvor der blev skåret glasfiber af store ruller. Hun bevægede sig ind over maskinen, som bl.a. bestod af en slæde, som kørte på nogle skinner. Der lå meget glasfiber, som skulle støvsuges op. Hun rejste sig op med støvsugeren i hånden og faldt over en skinne tæt på væggen. Skinnen, som hun faldt over, havde en højde på 5-10 cm fra gulvet. Hun faldt på en strakt arm, så slaget forplantede sig til skulderen. En kollega hjalp hende op. Hun gik til egen læge dagen efter. Faldet

over skinnen forværrede problemerne i skulder/nakke i venstre side, hvor hun også havde ondt i forvejen fra ulykken i april. Der opstod ved faldet også en skade i et ledbånd i hånden, som dog først blev diagnosticeret i 2013. Det blev i starten ikke undersøgt grundigt nok. Hun blev først henvist til Farsø Sygehus et år efter faldet. Efter ulykken gik hun på arbejde, men med skånehensyn den første tid, hvor hun ikke lavede fysisk hårdt arbejde overhovedet. I oktober 2009 udfyldte hun skemaet på ekstraktens side 179. Det er rigtigt, at hun fortsatte med at arbejde på fuld tid i lang tid efter ulykkerne. Da hun udfyldte skemaet, havde hun smerter, men hun forsøgte at holde fast på sit job og håbede på, at smerterne ikke ville være til hinder for det. Ulykken den 2. september 2010 på Lantmännen Unibake skete på den måde, at hun skulle frakoble en maskine, der skulle i vasketal. Hun udførte rengøringsarbejde i forbindelse med, at en produktionslinje skulle gøres klar til natholdet. Maskinen var sat til 380 V, men stikket var kun samlet med en af 4 skruer, og da hun trak det ud, fik hun fingrene ind i faserne og fik stød gennem dem og armen. Hun kom med ambulance på sygehuset. Efter strømulykken blev hendes gener værre.

Lægekonsulent Michael Bjørn Russel har forklaret, at han er uddannet neurolog. De sidste 22 år har han arbejdet som overlæge og professor i neurologi, mest med fokus på smerter og hovedpine. Han har været konsulent for Ankestyrelsen siden 2010, de sidste 5 år som koordinerende overlæge. Han har behandlet over 8.000 arbejdsskadeskager. Han fungerer også som konsulent for Retslægerådet, dog selvfølgelig ikke i de sager, som han har udtalt sig om overfor Ankestyrelsen. Fibromyalgi er typisk en lidelse der kommer til udtryk med smerter i muskler. For at diagnosen kan stilles, skal patienten opfylde bestemte kriterier for smerter forskellige steder i kroppen i muskler, sener og led. Ofte er der følgetilstande som træthed og påvirkning af hjernens funktion. Ofte udløses smerter, når kroppen skal bruges aktivt, modsat ved folk, der ikke har fibromyalgi. Ingen ved præcist, hvordan lidelsen opstår. Ætiologien er ukendt, jf. sundhed.dk. Ofte er det en sygdom, der udvikler sig gradvist over mange år, sådan at der først er mere lokale smerter, som efterhånden tager til. Det er ikke påvist, at et enkelt traume, f.eks. et slag på skulderen, kan udløse fibromyalgi. Der er mange psykosociale omstændigheder af stor betydning for, om lidelsen udvikles. Ens psyke kan påvirke, at man får lidelsen. Hvis man f.eks. får ondt og selv tror, at det er varigt, kan det medvirke til, at man rent faktisk bibeholder symptomerne. Vedrørende 04-sagen hæfter han sig ved gennemgangen af akterne særligt akterne fra sagsøgerens egen læge lige omkring ulykkestidspunkt og derefter. Det fremgår således, at hun ikke har været ved læge umiddelbart efter den 24. april 2008, og da hun er ved læge den 29. maj 2008, nævner hun ikke noget om symptomer, der kan vedrøre ulykken. Det samme er tilfældet 19. juni og 2. juli 2008. Først den 4. juli 2008 omtales smerter, men det er i tilknytning til den nye skade, der skete 3. juli 2008. Han ser således ikke nogen oplysninger om 04-skaden i de tidsnære lægeakter. Hans arbejdsredskab er normalt, at det skal dokumenteres, at der har været straks-symptomer, og det har der ikke været her. Hvis der havde været mange

smerter fra starten af, ville han have forventet, at sagsøgeren havde nævnt det for lægen f.eks. ved konsultationen den 29. maj 2008, jf. forløbet efter 03-skaden. Han mener ikke, at 1-2 traumer i sig selv kan være årsagen til fibromyalgi. Vedrørende 07-skaden må det have været sådan, at når sagsøgeren fik strøm i venstre hånd, må den være løbet til jord via hendes ben. Generelt er man ved el-skader er mest bekymret for, at der er sket skade på hjertets elektriske system. Derfor tages der altid EKG for at afklare dette. De beskrevne skader tyder ikke på stor strømskade hos hende, f.eks. er der ikke forbrændinger. Den elektrofysiologiske undersøgelse viser normale forhold ligesom scanningen af halsen, derfor er der ingen god forklaring på hendes symptomer i fingrene. Det er ikke vidnets indtryk, at der er sket varig skade fra det omhandlede strømstød. Mange strømstød fører i øvrigt ikke til skader eller varigt mén. Flere af sagsøgerens symptomer er uspecifikke, så som træthed og hukommelsesbesvær, som kan opstå ved mange tilstande. Smerterne udvikler sig over tid og gradvist. Sagsøgeren har også før skaderne klaget over rygsmerter. Den snurrende fornemmelse i fingrene, som kommer og går, tyder ikke på skader på nervefibre. Hvis der var sket permanent skade på nervefibre, ville man derimod forvente, at virkningen var konstant. Når man får strøm igennem sig, går den igennem de dele af kroppen, hvor der er mindst modstand og hvor vejen er kortest, konkret nok gennem benene. Han husker ikke, om han havde andre udtalelser fra Retslægerådet til rådighed end udtalelsen af 18. februar 2014, da han skrev vurderingen af 07-sagen, men han havde det materiale, der var til stede på det tidspunkt. Han kommer med sin lægefaglige input. Han er ikke jurist og foretager ikke juridiske vurderinger. Når han vurderer sammenhængen mellem f.eks. en strømulykke og skader, vurderer han ud fra det lægefaglige. Der er ikke noget lægefagligt, der tyder på, at man på grund af en strømskade kan få fibromyalgi. Vedrørende ulykken den 24. april 2008 er han forundret over, at der ikke omtales tidsnære symptomer til ulykken. Der bør være straks-symptomer. Hans kommentarer om urigtige oplysninger i vurderingen vedrørende 04-ulykken skyldtes, at han var usikker på de oplysninger, der lå. Han havde dengang ikke alle de dokumenter, der foreligger nu, og kan ikke nu præcist huske eller finde ud af, hvad han havde til rådighed af dokumenter dengang, men det var hans fornemmelse dengang ud fra de lægelige akter, som han havde adgang til på det tidspunkt, at oplysningerne var modstridende. Han syntes ikke, at han havde en afklaring af, hvad der var sket, og har derfor dengang vurderet, at oplysningerne var divergerende. Han syntes, at det lød underligt, at man havde en støvsuger på Siemens. Han har ikke på nogen måde en bias mod sagsøgeren.

Parternes synspunkter

G? @

har i sit påstandsdokument anført følgende:

" ...

Anbringender:

Det er ubestridt, at der hos **G?@** er påvist et varigt mén og et erhvervsevnetab ud over det hun har fået tilkendt godtgørelse og erstatning for.

Der er videre enighed om, at **G?@** s varige mén og tab af erhvervsevne skal anses for at være en følge af en eller flere af de anerkendte arbejdsskader, med mindre overvejende sandsynlighed taler imod, jf. arbejds-skadesikringslovens § 12 stk. 2.

Det må efter det foreliggende lægges til grund, at **G?@** indtil arbejdsulykken den 28. april 2008 (**04-sagen**) har været fuld arbejdsdygtig, og at hun var fuldtidsansat hos Siemens Wind Power.

G?@ s erhvervsevne var således ikke påvirket forud for arbejdsskaderne.

Det må ligeledes lægges til grund, at **G?@** efter arbejdsulykkerne den 28. april 2008 (**04-sagen**) og 3. juli 2008 (**03-sagen**) har haft regionale smerter fra bl.a. skulderen, som gradvist har udviklet sig til et universelt kronisk smertesyndrom, muligt accelereret af arbejdsulykken den 2. september 2010 (**07-sagen**), og med symptomer i form af bl.a. prikkende fornemmelser, kognitive problemer, hovedpine og træthed.

Speciallæge i Neurokirurgi, overlæge Jesper Jørgensen har vurderet (ekstraktens side 187-194), at ulykken den 28. april 2008 (**04-sagen**) har efterladt **G?@** med mén af varig karakter og af let til moderat grad.

Speciallæge i reumatologi og rehabilitering, overlæge Heine Svarrer har vurderet (ekstraktens side 252-258), at **G?@** s symptomer var forårsaget af de tre anerkendte arbejdsskader.

Speciallæge i ortopædkirurgi, Steen Lund Jensen, har vurderet (ekstraktens side 294-297), at de anerkendte arbejdsskader er årsag til **G?@** s gener.

Ifølge Retslægerådets svar på spørgsmål 2 (ekstraktens side 421) kan der ikke peges på andre hændelser eller forhold end de anerkendte arbejdsskade som hel eller delvis årsag til **G?@** s gener.

Ifølge Retslægerådet kan der ikke meningsfuldt svares på, om det er mere sandsynligt, at de universelle smerter ikke ville være udviklet, hvis **G?@** ikke havde været udsat for hændelserne den 24. april 2008 (**04-sagen**), 3. juli 2008 (**03-sagen**) og 2- september 2010 (**07-sagen**), end at

de universelle smerter ville være udviklet også uden sagsøger havde været udsat for de pågældende hændelser.

Under disse omstændigheder er det ikke bevist, at overvejende sandsynlighed taler imod, at helbredsforringelsen som beskrevet skyldes de anerkendte arbejdsskader.

Det er således ikke med overvejende sandsynlighed bevist, at **G?@** ville have døjet med (en betydnende del af) de beskrevne gener, også hvis hun ikke havde været udsat for de anerkendte arbejdsskader.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har i sin afgørelse af 11. december 2012 (bilag 27, ekstraktens side 271- 277) der angår arbejdsulykken den 3. juli 2008 (**03-sagen**) anført, at **G?@** ud over gener fra arbejdsskaden havde gener i hals-, bryst- og lænderyg, højre ben, skuldre, snurren i fingre, arm, hovedpine og håndled.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring anførte, at de ikke fandt, at **G?@** s overgang til ledighedsydelse med overvejende sandsynlighed alene skyldes arbejdsskaden, og foretog derfor fradrag på 2/3. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har i de efterfølgende afgørelser henvist til denne begrundelse, og fastholdt, at **G?@** alene var berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne med 1/3 af det samlede erhvervsevnetab.

Den fastholdte argumentation om, at gener fra bl.a. skulder, fingre og håndled ikke skulle vedrøre arbejdsskaden den 3. juli 2008 (**03-sagen**) er inkonsistent i forhold til at der er tilkendt godtgørelse for varigt mén for disse gener, jf. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelser af 24. juni 2014 (bilag 34, ekstraktens side 319- 327) og 13. november 2015 (bilag 41, ekstraktens side 353-359).

Hertil kommer, at argumentationen i forhold til bevisbyrden ("*Vi finder ikke, at overgangen til ledighedsydelse med overvejende sandsynlighed alene skyldes arbejdsskaden.*") er udtryk for forkert retsanvendelse.

Det er således som anført ovenfor ikke **G?@** der med overvejende sandsynlighed skal godtgøre, at hendes tab af erhvervsevne alene skyldes arbejdsskaden, men derimod arbejdsskademyndighederne, der med overvejende sandsynlighed skal godtgøre, at erhvervsevnetabet ikke skyldes arbejdsskaderne.

Ankestyrelsen har i sine afgørelser vedrørende arbejdsulykken den 24. april 2008 (**04-sagen**) tilsyneladende også ladet det være op til **G?@** at bevise, at hendes erhvervsevnetab skyldes arbejdsskaden.

I Ankestyrelsens afgørelse af 16. juni 2016 (bilag 40, ekstraktens side 370-377) der vedrører arbejdsulykken den 2. september 2010 (**07-sagen**) er bevisbyrdereglen i arbejdsskadesikringslovens § 12 stk. 2 umiddelbart anvendt korrekt, men det gøres som anført gældende, at bevisbyrden ikke er løftet.

..."

Ankestyrelsen og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har i sit påstandsdokument anført følgende:

" ...

4. Anbringender.

Indledningsvist gør de sagsøgte gældende, at sagsøgerens anbringender både for så vidt angår de to sagsøgte og de tre arbejdsskadesager (04-, 03-, 07-sagen) er blandet sammen, og at det således ikke er klart, hvilken af de sagsøgte og de pågældende arbejdsskadesager, de respektive anbringender er rettet mod. Det bemærkes endvidere, at der ikke synes at være gjort nogen anbringender gældende i forhold til er-hvervssygdommen i form af eksem (02-sagen).

Sagsøgeren har gjort gældende, at nærværende sag handler om, hvorvidt både Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og Ankestyrelsen med overvejende sandsynlighed har godtgjort, at det hos sagsøgeren påviste erhvervsevnetab og varige mén skyldes andre forhold end de anerkendte arbejdsskader, jf. arbejdsskadesikringslovens (ASL) § 12, stk. 2. Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ikke har godtgjort, at overvejende sandsynlighed taler imod, at de beskrevne symptomer (smerter fra bl.a. skulder, ryg og nakke, som gradvist har udviklet sig til et universelt kronisk smerte-syndrom samt prikkende fornemmelser, kognitive problemer, hovedpine og træthed) er en følge af arbejdsulykkerne i 04-sagen, 03-sagen og 07-sagen.

De sagsøgte bestrider fortsat udformningen af anbringenderne. Det er ikke Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring, der har truffet de omtvistede afgørelser i 04- og 07-sagen, men derimod Ankestyrelsen. Det refererede anbringende er således ikke meningsfuldt formuleret, idet adressaten alene er Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, og anbringendet kan derfor

kun rettes mod afgørelsen i 03-sagen. Hertil kommer, at flere af de omtvistede afgørelser ikke er truffet i henhold til ASL § 12, stk. 2.

Særligt vedrørende sagsøgerens kroniske smertesyndrom

De sagsøgte gør overordnet gældende, at der ikke er årsagsforbindelse mellem arbejdsskaderne og sagsøgerens kroniske smertesyndrom.

Det fremgår således af Retslægerådets svar på spørgsmål 1.a i udtalelse af 18. februar 2014 (bilag 35) vedrørende gener fra musklerne, at sagsøgeren lider af kronisk smertesyndrom/fibromyalgi, og at dette syndrom er uden kendt årsagsmekanisme og ikke kan tilskrives nogen bestemt lidelse.

Det fremgår endvidere af Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 2.a og 2.c., at der alene er overensstemmelse mellem de objektive fund og generne fra muskler (hvor det mest tilbagevendende objektive fund var ømhed), generne fra venstre arm i forhold til skulderen og den universelle ømhed (fibromyalgi). For så vidt angår de resterende gener er der enten ikke overensstemmelse, eller også kan generne ikke objektiviseres, jf. Retslægerådets svar på spørgsmål 2.b, 2.d, 2.e, 2.f, 2.g, 2.h, 2.i, 2.j. Retslægerådet oplyste endvidere i sit svar spørgsmål 4, at der var så mange konkurrerende årsagsforklaringer, at ingen af de beskrevne symptomer kunne fastslås som forårsaget af el-ulykken (07-sagen).

Retslægerådet oplyste endvidere i svar på spørgsmål 6 i udtalelse af 8. oktober 2014 (bilag 36), at sagsøgeren har en række uspecifikke symptomer, hvor hverken sygehistorien eller de udførte objektive undersøgelser kan afdække årsagen, og svarede bl.a. i svar på spørgsmål 7, at sagsøgeren gennem en årrække har udviklet et kronisk smertesyndrom som – helt uafhængigt af el-ulykken (07-sagen) – typisk vil omfatte netop de samme symptomer.

Retslægerådet oplyste i svar på spørgsmål A i udtalelse af 30. november 2020, at der ikke er tidstro beskrivelser af nakke-rygproblemer efter hændelsen den 24. april 2008 (04-sagen) og oplyste i svar på spørgsmål B, at der ingen kendt sammenhæng var mellem udsættelse for strømstød og udviklingen af universelle smerter eller mellem forvridning af nakken og universelle smerter.

Retslægerådet oplyste i sit svar på spørgsmål 4 i udtalelse af 27. januar 2022, at udviklingen af smerter – både regionalt og universelt – sker på baggrund af en række biopsykosociale faktorer og henviste samtidig til sit svar i spørgsmål B i udtalelse af 30. november 2020.

Det forhold, at Retslægerådet i sit svar på spørgsmål 2 i udtalelse af 30. november 2020 udtaler, at der ikke kan peges på andre hændelser eller forhold end arbejdsskaderne i 03-, 04- og 07-sagen som hel eller delvis årsag til de gener, som beskrevet i bilag 33 (speciallægeerklæring), medfører ikke, at generne er forårsaget af arbejdsskaderne. Det betyder alene, at Retslægerådet ikke kan udpege den eller de konkrete årsager til generne, hvilket understøttes af Retslægerådets henvisning til spørgsmål 1 i udtalelsen af 18. februar 2014 (bilag 35), hvori rådet konstaterer, at sagsøgeren lider af kronisk smertesyndrom/fibromyalgi, og at dette syndrom er uden kendt årsagsmekanisme og ikke kan tilskrives nogen bestemt lidelse. Af svarene på spørgsmål 1 følger det endvidere, at det for de fleste geners vedkommende ikke er muligt at fastslå en specifik årsag til den pågældende gene, og at flere af generne ikke kan objektiviseres.

Der er således ingen lægefaglige holdepunkter for, at sagsøgerens kroniske smertesyndrom skulle være forårsaget af nogen af arbejdsskaderne.

Dét understøttes endvidere af sagsøgerens egen arbejdsbeskrivelse i sagens bilag B. Her har sagsøgeren netop oplyst, at hun efter 02-, 03- og 04-sagerne, ikke var påvirket lønmæssigt (pkt. 8), at hun havde fuldtidsarbejde på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskemaet (pkt. 10, 11, 23), at hun var ansat på almindelige vilkår, og at der ikke var skånebehov (pkt. 11), at hun ikke var i kontakt med kommunen vedrørende revalidering, fleksjob eller pension (pkt. 20), og at hun i øvrigt forventede at kunne fortsætte med at arbejde fuld tid i mange år endnu (pkt. 23).

At 07-sagen heller ikke er årsagsgivende for det kroniske smertesyndrom understøttes også af Retslægerådets udtalelser, men også Ankestyrelsens lægekonsulent, Michael Bjørn Russell, der understreger, at han er enig med Retslægerådet i, at sagsøgeren lider af uspecifikke symptomer, som kommer og går, og at en strømskade ikke ville kunne udløse sådanne fluktuerende symptomer, jf. bilag C.

Vedrørende Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf i 03-sagen, som tidligere redegjort for, afgørelse om tilkendelse af erstatning for aktuelt tab af erhvervsevne i 03-sagen svarende til 25 % med virkning fra 1. december 2011 ved afgørelser af 1. december 2011 (bilag 22) og 30. juli 2012 (bilag 26), tilkendelse af erstatning for tab af erhvervsevne svarende til 15 % med virkning fra 11. december 2012 ved afgørelser af 11. december 2012 (bilag 27), 24. juni 2014 (bilag 50), 5. januar 2017 (bilag 43) og 23. oktober 2018 (bilag 51), tilkendelse af erstatning for tab af erhvervsevne svarende til 20 % med virkning fra 1. januar 2019 ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings

afgørelser af 27. juni 2019 (bilag 52) og 14. juli 2020 (bilag 53), og tilkendelse af erstatning for det varige tab af erhvervsevne i 03-sagen svarende til 30 % med virkning fra 1. november 2020 senest ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 21. juni 2021 (bilag 56).

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf i 03-sagen afgørelse om godtgørelse for varigt mén svarende til 25 % senest ved afgørelse af 13. november 2015 (bilag 41).

Afgørelse om varigt mén på 25 %

Den 29. september 2014 anmodede sagsøgeren Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om at genoptage afgørelsen om, at sagsøgerens varige mén på daværende tidspunkt udgjorde 18 %. Sagsøgeren begrundede anmodningen med, at hendes gener i håndled og fingre var værre, end hvad Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring tidligere havde lagt til grund. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf som følge heraf afgørelse om, at sagsøgerens varige mén grundet arbejdsskaden var på 25 %, jf. afgørelse af 13. november 2015 (bilag 41).

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede bl.a. følgende (bilag 41, side 2-3):

”Vi har fastsat dit varige mén efter et skøn med udgangspunkt i vores vejledende méntabel. Dine håndskader fremgår ikke direkte af tabellen, men kan sammenlignes med følgende punkter:

- Punkt D.1.2.3

Herefter vurderes håndledsbrud helet med middelsvære smerter og middelsvært nedsat bevægelighed samt, eventuel forskydning og skurren til 8 procent.

- Punkt D. 1.2.4

Herefter vurderes håndledsbrud helet med svære smerter og svært nedsat bevægelighed, samt eventuel forskydning og skurren til 12 procent.

- Punkt D. 1.2.6

Herefter vurderes hånd og håndled, ved følger efter brud og/eller bløddelslæsioner på hånd/underarm, hvor de fire ulnare fingres blommer ved knytning af hånden, har en afstand på 2 cm. fra hulhånd, til 12 procent.

[...]

Vi har sammenlignet dine håndgener med ovenstående punkter i méntabellen. Vi vurderer, at dine håndledsgener er værre end punkt D.1.2.3, men mildere end punkt D.1.2.4. Vi vurderer derudover at du er berettiget til et skønsmæssigt til-

læg for den nedsatte bevægelighed af fingrene efter punkt D.1.2.6. Vi vurderer derimod ikke, at dine ar er skæmmende og at de derfor ikke berettiger til yderligere tillæg."

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring lagde stadig til grund, at sagsøgeren havde varige mén i form af belastningssmerter i venstre skulder og let til middelsvære bevægeindskrænkning, smerter i venstre håndled og nedsat bevægelighed, nedsat bevægelighed i de fire ulnare fingre, samt gener fra højre fodled.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse blev alene truffet på baggrund af ASL § 18 om varigt mén, og der blev således ikke foretaget fradrag efter ASL § 12, stk. 2. Det er således ikke meningsfuldt, når sagsøgeren gør gældende, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal bevise, at der er grundlag for at gøre fradrag i méngraden, når der ikke er gjort fradrag heri.

Det er sagsøgeren, der må godtgøre, at der er grundlag for at tilsidesætte Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikrings skønsmæssige afgørelse, hvor blandt andet en lægekonsulent har deltaget i vurderingen af sagsøgerens mén. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring gør gældende, at et sådan grundlag ikke er tilvejebragt. Tværtimod taler Retslægerådets udtalelser for, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af méngraden som følge af arbejdsskaden er korrekt. Det fremgår således af Retslægerådets udtalelse af 18. februar 2014 (bilag 35), svar på spørgsmål 1.c vedrørende sagsøgerens gener fra venstre arm, at der har været venstresidige skulder-/armsmerter gennem hele forløbet, og at skuldersmerterne må tilskrives ulykken den 3. juli 2008 (03-sagen). Retslægerådet svarede endvidere i svar på spørgsmål 1.d i forhold til sagsøgerens prikkende fornemmelse ud i fingre, arme og ben, at der var ingen konstaterede symptomer udover de venstresidige ulnare fingre. De øvrige gener kunne enten ikke objektiviseres eller årsagsforklares.

Erhvervsevnetabserstatning for perioden 1. december 2011 til 10. december 2012

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring begrundede bl.a. sine afgørelser om midlertidigt erhvervsevnetab på 25 % (bilag 22 og 26) med, at sagsøgeren på daværende tidspunkt havde et mén på 8 % for smerter i skulder og nakke, og at hun således havde et skånehensyn over for skulderbelastende arbejde, herunder at sagsøgeren var i arbejdsprøvning. Der blev ikke truffet afgørelse om fradrag efter ASL § 12, stk. 2, og det er således ikke meningsfuldt, når sagsøgeren gør gældende, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal bevise, at der er grundlag for at gøre fradrag i er-

hvervsevnetabserstatningen, når der for den periodes vedkommende ikke er gjort fradrag.

Erhvervsevnetabserstatning for perioden 11. december 2012 til 31. december 2018

Ved afgørelse af 11. december 2012 nedsatte Arbejdsmarkedets Erhvervssikring sagsøgerens midlertidige erhvervsevnetab til 15 % (bilag 27). Arbejdsmarkedets Erhvervssikring lagde i den forbindelse vægt på, at sagsøgeren var overgået til ledighedsydelse, og at hun havde et mindre skånebehov over for skulder-belastende arbejde som følge af arbejdsskaden. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring lagde vægt på, at sagsøgeren havde fibromyalgi og gener mange steder på kroppen, som imidlertid ikke var en følge af arbejdsskaden. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede i den forbindelse, at 1/3 af sagsøgerens lønnedgang kunne henføres til arbejdsskaden. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring foretog således en konkret vurdering af sagsøgerens fibromyalgi og øvrige gener fra kroppen (gener i hals-, bryst- og lænderyg, højre ben, skuldre, snurren i fingre, arm, hovedpine og håndled) og foretog på baggrund heraf fradrag i sagsøgerens midlertidige erhvervsevnetabserstatning, jf. ASL § 12, stk. 2. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fastholdt afgørelsen ved afgørelse af 24. juni 2014 (bilag 50), idet der ikke var sket ændringer i sagsøgerens erhvervsmæssige forhold. Ved afgørelse af 5. januar 2017 (bilag 43) lagde Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring til grund, at sagsøgerens varige mén som følge af arbejdsskaden nu udgjorde 25 %, og at méngra-den var blevet tilkendt for gener i form af smerter i venstre skulder og middelsvær bevægeindskrænkning, bevægeindskrænkning i venstre håndled samt nedsat fingerbevægelighed. Herudover var der ikke fremkommet væsentlige nye oplysninger siden den forudgående afgørelse. Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring vurderede således fortsat, at ca. 1/3 (15 %) af det samlede midlertidige erhvervsevnetab på 50 % kunne tilskrives arbejdsskaden i 03-sagen. Afgørelsen blev fastholdt ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 23. oktober 2018 (51)

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring gør i forlængelse heraf gældende, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurderinger om årsagssammenhæng og fradrag understøttes af Retslægerådets udtalelser i sagen. Det fremgår således af Retslægerådets udtalelse af 18. februar 2014 (bilag 35), at sagsøgeren lider af kronisk smertesyndrom/fibromyalgi, og at dette syndrom er uden kendt årsagsmekanisme og ikke kan tilskrives nogen bestemt lidelse, jf. svar på spørgsmål 1.a. Det fremgår endvidere, at den eneste af sagsøgerens lidelser/gener, der kan tilskrives arbejdsskaden i 03-sagen, er sagsøgerens gener fra venstre arm med venstresidige skulder-/armsmerter, jf. svar på spørgsmål 1.c. Retslægerådet oplyste endvi-

dere, at der for så vidt angår de øvrige gener enten ikke er overensstemmelse mellem de objektive fund og de subjektive gener, eller at generne ikke kan objektiviseres, jf. Retslægerådets svar på spørgsmål 2.b, 2.d, 2.e, 2.f, 2.g, 2.h, 2.i, 2.j. Det forhold, at Retslægerådet i sit svar på spørgsmål 2 i udtalelse af 30. november 2020 oplyste, at der ikke kan peges på andre hændelser eller forhold end arbejdsskaderne i 03-, 04- og 07-sagen som hel eller delvis årsag til de gener, som beskrevet i bilag 33 (speciallægeerklæring) medfører ikke, at arbejdsskaderne skal anses som årsag til de pågældende gener. Tværtimod skal svaret forstås således, at langt de fleste gener ikke kan årsagsforklares, hvilket understøttes af Retslægerådets henvisning til rådets overvejelser i besvarelsen af spørgsmål 1 i udtalelsen af 18. februar 2014 (bilag 35), hvor det som tidligere beskrevet fremgår, at Retslægerådet for de fleste geners vedkommende ikke kan fastslå en specifik årsag til den pågældende gene, og at flere af generne ikke kan objektiviseres. Endvidere fremgår det af Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 4 i udtalelse af 27. januar 2022, at udviklingen af smerter – både regionalt og universelt – sker på baggrund af en række biopsykosociale faktorer.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring gør således gældende, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har løftet bevisbyrden efter ASL § 12, stk. 2, i forhold til denne periode af midlertidigt erhvervsevnetab. Når Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har gjort dette, påhviler det sagsøgeren at tilvejebringe et sikkert grundlag for at tilsidesætte Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse, jf. bl.a. U2009.204H og U2010.1956H. Sagsøgeren har ikke løftet denne bevisbyrde.

Erhvervsevnetabserstatning for perioden 1. januar 2019 til 31. oktober 2020

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf den 27. juni 2019 (bilag 52) afgørelse om, at sagsøgerens midlertidige erhvervsevnetab pr. 1. januar 2019 nu udgjorde 20 %. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring begrundede den forhøjede procentsats (fra 15 til 20 %) med, at sagsøgerens lønning nu udgjorde 55 %, og at ca. 2/3 af denne fortsat kunne henføres til andre forhold end sagsøgerens arbejdsskade. Ved afgørelse af 14. juli 2020 (bilag 53) fastholdt Arbejdsmarkedets Erhvervssikring denne vurdering.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring gjorde således fradrag i den midlertidige erhvervsevnetabserstatning på baggrund af de samme betragtninger som ved den tidligere afgørelse. For så vidt angår berettigelsen i at gøre fradrag heri og sagsøgerens bevisbyrde henviser Arbejdsmarkedets Erhvervssikring til ovenstående anbringender i pkt. 4.2.3.

Erhvervsevnetabserstatning fra 1. november 2020 (endelig afgørelse om erhvervsevnetab)

Ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 21. juni 2021 (bilag 56) blev sagsøgerens varige erhvervsevnetab fastsat til 30 %. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring lagde i sin afgørelse vægt på, at sagsøgerens erhvervsmæssige situation nu var afklaret, idet hun var tilkendt førtidspension pr. 1. november 2020. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring lagde endvidere vægt på (bilag 56, side 3):

"[...] hvilke funktionsbegrænsninger du har som følge af arbejdsskaden, og hvordan de påvirker dine muligheder for at tjene penge ved arbejde sammenlignet med, hvad du kunne tjene uden arbejdsskaden.

Vi tidligere fastsat dit varige mén til 25 procent. Godtgørelsen for varigt mén blev tilkendt for gener i venstre håndled, fingre og venstre skulder. Du skal skånes for opgaver, hvor du skal bruge venstre arm/skulder.

Ud over arbejdsskaden har du fået stillet diagnosen fibromyalgi, og du har gener fra hoved, nakke, bryst, lænderyg og højre ben. Disse gener hindrer dig i at varetage fysisk belastende arbejde generelt.

Vi vurderer, at du på grund af dine gener ikke kan vende tilbage til dit arbejde med industri-arbejde. Vi vurderer samtidig, at du på trods af tidligere uddannelse og erfaring heller ikke vil kunne opnå samme indtjening som før arbejdsskaden indenfor andre arbejdsområder."

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fandt således, at sagsøgerens samlede erhvervsevnetab udgjorde 90 %, men at der fortsat var grundlag for at gøre fradrag heri for 2/3, der med overvejende sandsynlighed skyldtes andre årsager end arbejdsskaden. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fastholdt fradragets størrelse fra tidligere afgørelser, idet der ikke forelå oplysninger om, at sagsøgerens helbredsmæssige situation havde ændret sig.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring gør gældende, at sagsøgerens helbredsmæssige situation fortsat ikke har ændret sig, og at der således fortsat ikke er grundlag for at tilkende sagsøgeren en højere erhvervsevnetabserstatning. For så vidt angår berettigelsen i at gøre fradrag heri og sagsøgerens bevisbyrde henviser Arbejdsmarkedets Erhvervssikring til ovenstående anbringender i pkt. 4.2.3.

Vedrørende Ankestyrelsen

Ankestyrelsen traf ved afgørelse af 20. juni 2013 (bilag 28) afgørelse om, at sagsøgeren som følge af arbejdsskaden den 24. april 2008 (04-sagen) hverken var berettiget til godtgørelse for varigt mén eller erhvervsevnetabserstatning, og gentog ved afgørelse af 16. juni 2016 (bilag 39), at sagsøgeren fortsat ikke var berettiget til godtgørelse for varigt mén.

Ankestyrelsen traf ved afgørelse af 16. juni 2016 (bilag 40) afgørelse om, at sagsøgeren som følge af arbejdsskaden den 2. september 2010 (07-sagen) hverken var berettiget til godtgørelse for varigt mén eller erhvervsevnetabserstatning.

Ankestyrelsens afslag på godtgørelse og erstatning i 04-sagen

Ankestyrelsen lagde i sin afgørelse af 20. juni 2013 (bilag 28) vægt på, at der ikke er omtalt nakke-ryg-problemer i lægejournalen, at speciallægeerklæringen var udført flere år efter skadens indtræden, hvorfor den må tillægges mindre vægt end egen læges journal, hvori der ikke fremgår dokumentation for hverken arbejdsskade eller gener i månederne efter arbejdsskaden, men at der derimod er omtalt en privatulykke med fald over en støvsuger med skuldergener til følge. Ankestyrelsen fandt endvidere, at sagsøgerens fibromyalgi ikke kunne tilskrives arbejdsskaden og vurderede således, at sagsøgerens gener var en følge af konkurrerende sygdomme, der ikke havde sammenhæng med arbejdsskaden. Sagsøgerens mén blev således vurderet til mindre end 5 %.

Ankestyrelsen vurderede endvidere, at arbejdsskadens følger ikke begrænsede sagsøgerens erhvervsevne i sådant omfang, at der var grundlag for tilkendelse af erhvervsevnetabserstatning. Ankestyrelsen fandt således, at sagsøgerens erhvervsevnetab hovedsageligt havde andre årsager end arbejdsskadens følger. Ankestyrelsen lagde i sin afgørelse bl.a. vægt på, at sagsøgeren efter arbejdsulykken genoptog sit arbejde – og at hun herefter var udsat for en ny arbejdsskade (03-sagen).

Det forhold, at sagsøgeren har gjort gældende, at hun alene var fuld arbejdsdygtig indtil arbejdsulykken den 24. april 2008 (04-sagen) bestrides således. Det må derimod lægges til grund, at sagsøgeren vendte tilbage til sit arbejde på fuld tid og uden skånebehov ved Siemens Wind Power – og at hun i øvrigt efterfølgende fik fuldtidsbeskæftigelse uden skånebehov ved Lantmännen Unibake Denmark fra den 26. januar 2009, jf. bilag B. Det må endvidere lægges til grund som ubestridt, at sagsøgeren på tidspunktet for strømulykken den 2. september 2010 (07-sagen) fortsat var ansat ved Lantmännen Unibake Denmark, idet den civile erstatnings-sag, som har verseret mellem sagsøgeren og Lantmännen Unibake Den-

mark netop omhandlede strømulykken (hvilket bl.a. fremgår af overskriften på Retslægerådets to første udtalelser).

Ankestyrelsen fastholdt ved afgørelse af 16. juni 2016 (bilag 39), at sagsøgeren fortsat ikke var påført et varigt mén som følge af arbejdsskaden den 24. april 2008. Ankestyrelsen forholdt sig i afgørelsen til Retslægerådets udtalelser 18. februar 2014 og 8. oktober 2014 (bilag 35 og 36), men fandt ikke anledning til at ændre sin vurdering som konsekvens af udtalelserne. Ankestyrelsens lægekonsulent Michael Bjørn Russell vurderede sagsøgerens varige mén i relation til Retslægerådets udtalelser, men fandt ikke grundlag for, at det skulle føre til en anden afgørelse, jf. lægekonsulentens svar i bilag C, som gennemgået i pkt. 4. Ankestyrelsen udtalte i overensstemmelse lægekonsulentens vurdering således bl.a. (bilag 39, side 3):

”Vi er opmærksomme på, at Retslægerådet til spørgsmål 1 skriver, at du angiver hovedpine umiddelbart efter ulykken den 24. april 2008. Dette finder vi alene, er baseret på retropektive oplysninger og ikke er oplysninger tidsnært til arbejdsulykken den 24. april 2008. Vi lægger fortsat vægt på, at den første henvendelse til egen læge efter den 24. april 2008 først sker den 4. juli 2008, og her er der alene omtalt klager fra venstre skulder efter privat ulykke med fald over støvsuger. Endvidere har vi lagt vægt på, at Retslægerådets svar stort set er en opremsning af symptomer uden specifik relation til ulykken den 24. april 2008.”
(min fremhævning)

Ankestyrelsen gør herudover gældende, at der for de fleste geners vedkommende ikke kan fastslås en specifik årsag til de pågældende gener, og at flere af generne ikke kan objektiviseres, at der ikke er tidstro beskrivelser af nakke-rygproblemer efter hændelsen den 24. april 2008, og at udviklingen af smerter – både regionalt og universelt – sker på baggrund af en række biopsykosociale faktorer. Ankestyrelsen har således med rette fundet, at overvejende sandsynlighed taler imod, at sagsøgerens gener er en følge af arbejdsskaden i 04-sagen.

Når Ankestyrelsen har godtgjort dette fradrag, er det efterfølgende op til sagsøgeren at tilvejebringe et sikkert grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens skønsmæssige vurdering, jf. bl.a. U2010.204H og U2010.1956H. Denne bevisbyrde har sagsøgeren ikke løftet. Det forhold, at Retslægerådet i sit svar på spørgsmål 2 i udtalelse af 30. november 2020 oplyste, at der ikke kunne peges på andre hændelser eller forhold end arbejdsskaderne i 03-, 04- og 07-sagen som hel eller delvis årsag til de gener, som beskrevet i bilag 33 (speciallægeerklæring) medfører ikke, at arbejdsskaderne skal anses som årsag til de pågældende gener. Tværtimod skal svaret forstås således, at langt de fleste gener ikke kan årsags-

forklares, hvilket understøttes af Retslægerådets henvisning til rådets overvejelser i besvarelsen af spørgsmål 1 i udtalelsen af 18. februar 2014 (bilag 35), hvor det som beskrevet fremgår, at Retslægerådet for de fleste geners vedkommende ikke kan fastslå en specifik årsag til den pågældende gene, og at flere af generne ikke kan objektiviseres.

Ankestyrelsens afslag på godtgørelse og erstatning i 07-sagen

Ved afgørelse af 16. juni 2016 (bilag 40) meddelte Ankestyrelsen sagsøgeren afslag på godtgørelse for varigt mén og erhvervsevnetabserstatning som følge af strømulykken den 2. september 2010 (07-sagen). Ankestyrelsen fandt, at sagsøgerens gener fra venstre hånd og arm med overvejende sandsynlighed ikke var en følge af arbejdsskaden den 2. september 2010, og at det i øvrigt var overvejende sandsynligt, at sagsøgerens øvrige gener i form af smerter i hele kroppen, begge arme, ben og kognitive gener var en følge af forudbestående og konkurrerende sygdomme. Sagsøgerens mén blev således vurderet til mindre end 5 %. Ankestyrelsen forholdt sig i afgørelsen til Retslægerådets udtalelser 18. februar 2014 og 8. oktober 2014 (bilag 35 og 36), men fandt ikke anledning til at ændre sin vurdering som konsekvens af udtalelserne. Ankestyrelsens lægekonsulent Michael Bjørn Russell vurderede sagsøgerens varige mén i relation til Retslægerådets udtalelser, men fandt ikke grundlag for, at det skulle føre til en anden afgørelse, jf. lægekonsulentens svar i bilag D, som gennemgået i pkt. 4. Ankestyrelsen udtalte i overensstemmelse lægekonsulentens vurdering således bl.a., at (40, side 2):

”Vi vurderer fortsat, at dine aktuelle gener i venstre hånd og arm med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end den anerkendte arbejdsskade. Udtalelsen fra Retslægerådet giver os således ikke anledning til en ændret vurdering. Vi bemærker i den forbindelse, at vi er enige med Retslægerådet i, at der er tale om uspecifikke symptomer som kommer og går.” (min fremhævning)

Ankestyrelsen gør herudover gældende, at der for de fleste geners vedkommende ikke kan fastslås en specifik årsag til de pågældende gener, at flere af generne ikke kan objektiviseres, at ingen af de beskrevne gener kan fastslås som forårsaget af strømulykken, at sagsøgeren har så mange uspecifikke symptomer, at hverken sygehistorien eller de objektive undersøgelser kan afdække årsagerne hertil, og at udviklingen af smerter – både regionalt og universelt – sker på baggrund af en række biopsykosociale faktorer. Ankestyrelsen gør herudover gældende, at der ingen medicinsk kendt sammenhæng er mellem udsættelse for strømstød og udviklingen af universelle smerter. Ankestyrelsen har således med rette fundet, at overvejende sandsynlighed taler imod, at sagsøgerens gener er en følge af arbejdsskaden i 07- sagen.

Når Ankestyrelsen har godtgjort dette fradrag, er det efterfølgende op til sagsøgeren at tilvejebringe et sikkert grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens skønsmæssige vurdering, jf. bl.a. U2010.204H og U2010.1956H. Denne bevisbyrde har sagsøgeren ikke løftet.

Vedrørende sagsøgerens anbringende om forkert retsanvendelse

Sagsøgeren har gjort gældende, at de sagsøgte har anvendt bevisbyrde-reglen efter ASL § 12, stk. 2, forkert. Dette synspunkt bestrides.

De sagsøgte gør i den forbindelse gældende, at det er muligt, at de sagsøgte i brødteksten af nogle af afgørelserne har skrevet bevisbyrde-reglen på uhensigtsmæssig måde. De sagsøgte gør imidlertid gældende, at den konkrete retsanvendelse af ASL § 12, stk. 2, hvorefter et påvist tab af erhvervsevne eller et varigt mén anses for at være en følge af arbejds-skaden, medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod, har været korrekt. Det understøttes af afgørelsesbeskrivelserne i de foregående afsnit, hvoraf det fremgår, at begge sagsøgte har gjort fradrag i sagsøgerens erstatning og/eller godtgørelse, fordi over-vejende sandsynlighed talte for, at generne eller lønnedgangen skyldtes andre forhold end de respektive arbejdsskader. Det forhold, at de sagsøgte har skrevet bevisbyrde-reglen misvisende, har således ikke haft materiel betydning i forhold til udfaldet af afgørelserne.

Vedrørende hjemvisningspåstandene

Sagsøgeren har ikke konkret anført, hvilke afgørelser i forhold til de respektive sager (02-07) sagsøgeren ønsker rettens stillingtagen til. De sagsøgte har således under frifindelsesanbringenderne forholdt sig til de afgørelser, som sagsøgeren har angivet i sit opsamlende processkrift. På samme vis gøres det under hjemvisningspåstandene gældende, at såfremt retten finder, at der er grundlag for at tilsidesætte en eller flere af Ankestyrelsens og/eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelser, følger det af f.eks. U1997.1004/3H og U2010.168H, at retten ikke skal tage stilling til, hvad det samlede påviste varige mén og/eller tab af erhvervsevne måtte være, men i givet fald skal hjemvise sagen til fornyet administrativ behandling med henblik på at fastsætte sagsøgerens varige mén og/eller tab af erhvervsevne.

De sagsøgte gør i forlængelse heraf gældende, at afgørelserne relateret til 04- og 07-sagen skal hjemvises til Ankestyrelsen, mens afgørelserne relateret til 02- og 03-sagen skal hjemvises til fornyet behandling ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

...”

Parterne har under hovedforhandlingen procederet i overensstemmelse hermed og nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Det kan ved vurderingen af sagen lægges til grund, at sagsøgeren tidligere den 14. september 1998 har fået anerkendt en eksemplidelse som en erhvervssygdom, og at AES den 8. november 2010 traf afgørelse om, at det varige mén som følge af denne sygdom forhøjedes til 10 %.

Det kan herudover lægges til grund, at sagsøgerens har været udsat for følgende ulykker, der er anerkendt som arbejdsskader:

- Den 24. april 2008 påkørt af en truck ("04-sagen"). Skaden er anerkendt som en arbejdsskade, men der er ikke tilkendt godtgørelse for hverken varigt mén eller erhvervsevnetab. Sagen er senest behandlet af Ankestyrelsen den 16. juni 2016.
- Den 3. juli 2008 faldet over en skinne i forbindelse med støvsugning ("03-sagen"). Sagen er anerkendt som en arbejdsskade, og der er senest tilkendt erstatning for varigt mén med 25 %, jf. afgørelse fra AES af 13. november 2015, og erstatning for erhvervsevnetab med 30 %, jf. afgørelse af 21. juni 2021 fra AES.
- Den 2. september 2010 fået strøm igennem sig ("07-sagen"). Skaden er anerkendt som en arbejdsskade, men der er ikke tilkendt godtgørelse for hverken varigt mén eller erhvervsevnetab. Sagen er senest behandlet af Ankestyrelsen den 16. juni 2016.

Herudover kan det på baggrund af sagens lægelige oplysninger lægges til grund, at sagsøgeren har pådraget sig lidelsen fibromyalgi, første gang konstateret ved overlæge Heine Svarrers erklæring af 14. marts 2012. Det fremgår også af Retslægerådets besvarelse af 18. februar 2014 under spørgsmål 1.a.

Derudover kan det lægges til grund, at sagsøgeren ikke har været i almindelig fuldtidsbeskæftigelse siden midten af februar 2011, hvor hun blev sygemeldt. Derefter har hun været i forskellige typer af arbejdsprøvning, praktik og fleksjob, indtil hun den 8. oktober 2020 blev tilkendt førtidspension. Af indstillingen fra kommunens rehabiliteringsteam af 18. september 2020 fremgår, at begrundelsen er kroniske følger af sagsøgerens arbejdsulykker sammenholdt med kroniske smerter (fibromyalgi) samt eksem og allergi.

Der er enighed om, at det afgørende ved vurderingen af, om de sagsøgte afgørelser vedrørende sagsøgerens varige mén og erhvervsevnetab er rigtige, er, om

sagsøgerens fibromyalgi skal anses som en følge af sagsøgerens erhvervssygdom og hendes arbejdsskader.

Der er også enighed om, at det afgørende i den forbindelse er, om de sagsøgte har løftet deres bevisbyrde for, at overvejende sandsynlighed taler imod, at den forøgelse af sagsøgerens varige mén og erhvervsevnetab, som kan henføres til sagsøgerens fibromyalgi, er en følge af sagsøgerens erhvervssygdom og/eller hendes arbejdsskader, jf. herved arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2.

Retten bemærker herefter, at retten efter en samlet vurdering finder, at de sagsøgte ikke har løftet denne bevisbyrde.

Retten har på den ene side lagt vægt på, at der ikke er nogen kendt årsag til fibromyalgi, og at der således ikke, som det bl.a. fremgår af Retslægerådets besvarelse af 30. november 2020 under spørgsmål B, er nogen kendt sammenhæng mellem hverken strømstød eller forvridning af nakken i relation til udvikling af univervelle smerter.

Retten har på den anden side lagt vægt på, at sagsøgeren frem til de arbejdsulykker, der indtraf i 2008, havde været i stort set fuld beskæftigelse i hele sit arbejdsliv uden smertegener, der medførte længerevarende sygemelding. Efter arbejdsulykkerne i 2008 fastholdt hun sin tilknytning til arbejdsmarkedet på trods af daglige gener og smerter, idet hun dog skiftede arbejdsplads, og først efter arbejdsulykken den 2. september 2010 oplyser sagsøgeren, at der indtraf en sådan forværring af hendes gener og smerter, at hun efter kortere sygemeldingsperioder måtte til sidst sygemelde sig den 16. februar 2011, hvorefter hun aldrig vendte tilbage til arbejdsmarkedet på normale vilkår i perioden indtil hun blev tilkendt førtidspension.

Under de således foreliggende omstændigheder, hvor sagsøgeren i perioden inden første arbejdsulykke har været i fuld beskæftigelse, og hvor hun relativt kort tid efter den sidste arbejdsulykke måtte sygemelde sig på grund af kroniske smerter, finder retten, at de sagsøgte ikke har godtgjort, at overvejende sandsynlighed taler imod, at hendes kroniske smertesyndrom skyldes arbejdsskaderne, idet smertesyndromet ikke kan tilskrives nogen andre hændelser eller årsager end arbejdsulykkerne.

Som følge af det anførte tager retten sagsøgerens påstande til følge som anført nedenfor.

Da der mellem parterne under hovedforhandlingen var enighed om, at sagen skal hjemvises til de sagsøgte med henblik på fornyet administrativ behandling i overensstemmelse med de sagsøgtes subsidiære påstand, hvis sagsøgerens påstande tages til følge, tages også denne påstand til følge som anført nedenfor.

Efter sagens udfald skal de sagsøgte i fællesskab betale sagsomkostninger til sagsøgeren som anført nedenfor. Af det tilkendte beløb vedrører 8.000 kr. rets- og berammelsesafgift, som sagsøgeren har betalt i de to sager, og restbeløbet godtgørelse af sagsøgerens advokatudgift inkl. moms, idet der ved fastsættelsen er taget hensyn til det, som sagsøgeren har oplyst vedrørende sagens økonomiske værdi og forberedelsens omfang og varighed, herunder at der er sket forelægning for Retslægerådet flere gange, samt at sagen har vedrørt flere arbejdsulykker og været anlagt mod flere parter. Sagsøgeren er ikke momsregistreret

THI KENDES FOR RET:

Ankestyrelsen skal anerkende, at det hos **G?@** påviste **varige mén** i form af kronisk smertesyndrom – udover hvad der måtte kunne henføres til arbejdsskaden den 3. juli 2008 (03-sagen) og erhvervssygdommen (02-sagen) – er en følge af arbejdsskaden den 24. april 2008 (04-sagen) og/eller arbejdsskaden den 2. september 2010 (07-sagen).

rkedets Erhvervssikring skal anerkende, at det hos **G?@** påviste **varige mén** i form af kronisk smertesyndrom – udover hvad der måtte kunne henføres til arbejdsskaden den 24. april 2008 (04-sagen) og arbejdsskaden den 2. september 2010 (07-sagen) – er en følge af arbejdsskaden den 3. juli 2008 (03-sagen) og/eller erhvervssygdommen (02-sagen).

Ankestyrelsen skal anerkende, at det hos **G?@** påviste **erhvervsevnetab** der kan henføres til hendes kroniske smertesyndrom – udover hvad der måtte kunne henføres til arbejdsskaden den 3. juli 2008 (03-sagen) og erhvervssygdommen (02-sagen) – er en følge af arbejdsskaden den 24. april 2008 (04-sagen) og/eller arbejdsskaden den 2. september 2010 (07-sagen).

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal anerkende, at det hos **G?@** påviste **erhvervsevnetab** der kan henføres til kronisk smertesyndrom – udover hvad der måtte kunne henføres til arbejdsskaden den 24. april 2008 (04-sagen) og arbejdsskaden den 2. september 2010 (07-sagen) – er en følge af arbejdsskaden den 3. juli 2008 (03-sagen) og/eller erhvervssygdommen (02-sagen).

Sagen hjemvises til fornyet administrativ behandling hos **Ankestyrelsen** for så vidt angår afgørelserne, der relaterer sig til 04-sagen og 07-sagen og hos **Arbejdsmarkedets Erhvervssikring** for så vidt angår afgørelserne, der relaterer sig til 02-sagen og 03-sagen

Ankestyrelsen og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal inden 14 dage i fællesskab betale 308.000 kr. i sagsomkostninger til **G?@**

Beløbet skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.